

Til alle kommuner

Att: Kommunalbestyrelsen og kommunaldirektøren

Indskærpelse af kommunernes ansvar for den pædagogiske kvalitet i dagtilbuddene

Ministeriet har modtaget resultaterne af den nationale undersøgelse af kvaliteten af de pædagogiske læringsmiljøer og rammer i kommunale daginstitutioner for 3-5 årige børn. Undersøgelsen er gennemført af Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd (VIVE) og Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) på vegne af Børne- og Undervisningsministeriet og med udgangspunkt i aftalerne om kommunernes økonomi for 2022 og 2023.

Formålet med undersøgelsen er på nationalt niveau at opnå systematisk indsigt i kvaliteten af kommunale daginstitutioner, herunder viden om dagtilbuddenes rammer og de pædagogiske læringsmiljøer, som børnene møder i daginstitutionerne hver dag. Undersøgelsen har fokus på relationer, leg og aktiviteter og fysiske omgivelser.

Undersøgelsen viser betydelige udfordringer med kvaliteten. Resultaterne viser bl.a., at der er stor forskel på kvaliteten i daginstitutionerne, og at børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse derfor understøttes i meget forskellig grad. Undersøgelsen viser også, at udfordringerne med kvaliteten i de pædagogiske læringsmiljøer ikke kun er aktuel i enkelte daginstitutioner i enkelte kommuner, men at udfordringerne afspejler forholdene i kommunale daginstitutioner for 3-5-årige børn i hele landet. Konkret mangler der bl.a. fokus på børnefællesskaberne, at børnene støttes i at skabe relationer til hinanden og håndtere konflikter, blik for børnenes perspektiver, engagement og støtte til, at legen kan udvikle sig positivt, og at børnene kan fordybe sig i legen.

Børne- og Undervisningsministeriet offentliggjorde i foråret 2023 en tilsvarende national undersøgelse af kvaliteten i de pædagogiske læringsmiljøer og rammer i kommunale daginstitutioner og dagplejen for de mindste børn (0-2 årige børn). Undersøgelsen viste også her udfordringer med den pædagogiske kvalitet i mange dagtilbud.

Undersøgelsen gav anledning til, at jeg i brev af 12. maj 2023 indskærpede kommunernes ansvar for den pædagogiske kvalitet i dagtilbuddene herunder ansvaret for, at personalet i det daglige pædagogiske arbejde arbejder med

23. maj 2025
Sagsnr.: 25/13129

Ministeren
Frederiksholms Kanal 21
1220 København K

Telefon: +45 33 92 50 00
Mail: uvm@uvm.dk
www.uvm.dk

CVR-nr.: 20453044

børns trivsel og læring mv. på en måde, så de krav, der følger af dagtilbudsloven, efterleves.

Den aktuelle undersøgelse af den pædagogiske kvalitet i kommunale daginstitutioner for 3-5 årige børn giver mig desværre anledning til igen at indskærpe kommunalbestyrelsernes ansvar for, at alle dagtilbud i den enkelte kommune har en pædagogisk kvalitet, som fremmer børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse hver dag, og som efterlever de krav, der følger af dagtilbudsloven.

Undersøgelsens resultater er bekymrende, og jeg vil kraftigt opfordre kommunerne til at kigge kritisk på deres tilsynspraksis. Kommunerne er forpligtet til at sikre uvildighed i deres tilsyn med dagtilbuddene, og uvildighed i tilsynet er et væsentligt element i at få et retvisende billede af den pædagogiske kvalitet i alle dagtilbud. Viden, som også skal tilgå det politiske niveau i den enkelte kommune, så politikerne får et reelt billede af den pædagogiske kvalitet i dagtilbuddene, som de mindste børn møder hver dag som grundlag for at kunne handle på en eventuel ikke tilfredsstillende pædagogisk kvalitet.

Jeg har en forventning om, at alle kommunalbestyrelser tager resultaterne fra undersøgelsen alvorligt, og at de, i kombination med viden fra tilsynet, bruger resultaterne som grundlag for den politiske drøftelse af udviklingen på dagtilbudsområdet, som kommunalbestyrelsen efter dagtilbudsloven er forpligtet til at sikre bliver gennemført minimum hvert andet år. Formålet er, at kommunalbestyrelsen har fokus på, om bl.a. de rammer, som kommunalbestyrelsen har fastsat for dagtilbuddene, i tilstrækkelig grad understøtter og bidrager til, at dagtilbuddene kan opfylde de krav, som følger af dagtilbudsloven, jf. dagtilbudslovens § 3 a, stk. 5.

Kommunalbestyrelsen beslutter, om der på baggrund af den politiske drøftelse skal prioriteres flere midler til området som grundlag for f.eks. at understøtte den faglige ledelse, der skal sætte retning for den pædagogiske praksis, kompetenceudvikling til pædagogisk personale, supervision mv. jf. dagtilbudslovens § 3 a, stk. 6.

Det er det pædagogiske personale i dagtilbuddene, som hver dag møder vores børn og har ansvar for at give dem en god og tryk hverdag. Derfor skal det pædagogiske personale have de nødvendige kompetencer, så de kan etablere trygge og udviklende pædagogiske læringsmiljøer for børnene.

Jeg vedlægger et materiale, som indeholder de centrale resultater fra kvalitetsundersøgelsen af kommunale daginstitutioner for 3-5-årige børn. Materialet kan bruges som inspiration til dialogen om kvaliteten i jeres egne daginstitutioner i kommunen med afsæt i de nationale resultater.

Afslutningsvis kan jeg oplyse, at undersøgelsen er repræsentativ, og jeg vil derfor understrege, at resultaterne af den årsag er relevante for *alle* kommuner.

Med venlig hilsen

Mattias Tesfaye

Gældende ret (uddrag)*Ansvar*

Kommunalbestyrelsen har efter dagtilbudslovens § 3 a ansvaret for dagtilbuddene.

Kommunalbestyrelsen skal i medfør af § 3 a, stk. 5, sikre, at udviklingen på dagtilbudsområdet drøftes politisk mindst hvert andet år med udgangspunkt i, hvordan kommunens rammer for dagtilbud og eventuelle prioriterede indsatser for området bidrager til, at dagtilbuddene kan opfylde de krav, der følger af dagtilbudslovens afsnit II.

Kommunalbestyrelsen beslutter i medfør af § 3 a, stk. 6, om der som følge af drøftelsen skal iværksættes tiltag såsom kompetenceudvikling, supervision m.v., som kan understøtte og kvalificere dagtilbuddenes arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer, der fremmer børns trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Formål

Dagtilbudslovens § 7 fastsætter formålet med dagtilbuddene, herunder at der bl.a. skal være trygge pædagogiske læringsmiljøer i dagtilbud, der fremmer børns trivsel, læring, udvikling og dannelse, hvor legen er grundlæggende, og hvor der tages udgangspunkt i et børneperspektiv.

Kommunens tilsyn med dagtilbud

Kommunalbestyrelsen har efter dagtilbudslovens §§ 5, 5 a og b ansvar for at føre tilsyn med dagtilbuddene.

Kommunerne er bl.a. forpligtet til at føre såvel anmeldte og uanmeldte tilsyn med dagtilbuddene, sikre uvildighed i tilsynet og foretage observationer i dagtilbuddet som led i tilsynet. Kommunernes tilsyn med dagtilbuddene skal have fokus på den pædagogiske praksis, herunder det pædagogiske personales interaktion med børnene, hvor denne praksis vil skulle ses og vurderes i sammenhæng med dagtilbudslovens formålsbestemmelsen.

Udarbejdelse af en pædagogisk læreplan

Alle dagtilbud skal i medfør af dagtilbudslovens §§ 8 og 9 udarbejde en pædagogisk læreplan, som udgør rammen for arbejdet med børns trivsel og læring mv. Arbejdet med den pædagogiske læreplan og børns trivsel og læring skal ske med udgangspunkt i et pædagogisk grundlag.

Det pædagogiske grundlag består af en række fælles centrale elementer herunder bl.a. børnesynet, børneperspektivet, leg, læring, børnefællesskaber og det pædagogiske læringsmiljø, som skal være kendetegnende for den forståelse og tilgang, hvorpå der skal arbejdes med børns trivsel og læring i alle dagtilbud i Danmark.

Det er i forlængelse heraf et krav, at alle dagtilbud har et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, aktiviteter, daglige rutiner og under hensyn til børnenes perspektiv, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger giver børn mulighed for at trives og lære, udvikle sig og dannes.

Det betyder bl.a., at det pædagogiske personale skal etablere et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø, hvor børnene oplever at blive respekteret, lyttet til og taget alvorligt. Det indebærer videre, at det pædagogiske læringsmiljø skal indbyde til leg, tage højde for børnenes forskellige forudsætninger, og at børnene skal tilbydes varierende aktiviteter gennem dagen.

Det pædagogiske personale skal understøtte, at alle børn kan være en del af børnefællesskabet ved at understøtte børnenes leg, hvor det er nødvendigt og understøtte, at børnene indgår i samspil og relationer med hinanden, knytter venskaber mv.